

Sygn. akt VI RCa 283/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Waldemar Pałka

Sędziowie: SO Hanna Niewiadomska

SR del do SO Ewa Ignatowicz - Firkowska (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Kulesza

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2017 roku w Olsztynie

na rozprawie

z powództwa **Z. K.**

przeciwko **L. K.**

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Pisz

z dnia 30 czerwca 2017 roku

sygn. akt III RC 209/15

1. oddała apelację;

2. zasądza od powoda Z. K. na rzecz pozwanej L. K. kwotę 1200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów za instancję odwoławczą.

Sygn. akt VI RCa 283/17

UZASADNIENIE

Powód Z. K. wniósł o obniżenie alimentów zasądzonych od niego na rzecz pozwanej L. K. z kwoty po 6000 zł miesięcznie do kwoty po 2000 zł miesięcznie. Uzasadniając pozew podał, że wyrokiem z dnia 25 czerwca 2014 roku Sąd Okręgowy w Olsztynie orzekł o rozwiązaniu małżeństwa powoda Z. K. z pozwaną L. K. z winy powoda i obciążył go alimentami na rzecz pozwanej w wysokości po 8000 zł miesięcznie, a na skutek apelacji powoda Sąd Apelacyjny w Białymstoku, wyrokiem z dnia 29 stycznia 2015 roku zmienił powyższy wyrok i obniżył alimenty do kwoty po 6000 zł miesięcznie.

Podkreślił, że po jego stronie wystąpiła istotna zmiana, polegająca na założeniu nowej rodziny, urodzeniu się syna, co spowodowało konieczność innego niż wcześniej funkcjonowania powoda, ze znacznym obciążeniem finansowym jego utrzymania, związanym z koniecznością zakupu nowego mieszkania. Powód wskazał, że wspólny dom stron przy ulicy (...) w P. pozostał w użytkowaniu pozwanej, a wymagający remontu, drewniany dom w Ł. o powierzchni 70 m²,

nie nadawał się do stałego zamieszkiwania z małymi dziećmi. Na zakup nowego mieszkania w E. powód zaciągnął kredyt bankowy, którego wysokie raty miesięczne w znacznym stopniu ograniczają możliwości płatnicze powoda na rzecz pozwanej.

Powód podał także, że dochody w firmie (...) wykazują tendencję spadkową, a przyczyną tego jest powstanie konkurencyjnej stacji benzynowej. Dodatkowo wskazał, że ma liczne zadłużenia, które spłaca. Ponadto wskazał, że znacznie zmniejszone możliwości płatnicze wynikają również ze spadku zysków z Przedsiębiorstwa (...) w P..

Powód podniósł nadto, że po wyroku ustalającym alimenty nastąpiło zwiększenie własnych możliwości finansowych pozwanej, gdyż po zakończeniu postępowania rozwodowego wznowiła wynajem lokalu użytkowego w P., pozostającego wyłącznie do jej dyspozycji, a jej usprawiedliwione koszty utrzymania, przy uwzględnieniu choroby i wyższej stopy życiowej, kształtują się zdecydowanie niżej niż przedstawiała to w postępowaniu rozwodowym, co było podstawą faktyczną poprzedniego wyrokowania.

Pozwana L. K. wniosła o oddalenie powództwa w całości. Podała, że sytuacja majątkowa oraz możliwości zarobkowe powoda nie uległy istotnej zmianie. Jej zdaniem podstawą do obniżenia alimentów nie może być fakt założenia przez powoda nowej rodziny, bowiem partnerka powoda, choć nie pracuje i pozostaje na jego utrzymaniu, posiada wyuczony zawód i możliwości zarobkowe. Ponadto powód, decydując się na założenie nowej rodziny, winien był liczyć się z dodatkowymi wydatkami, dlatego nie powinien z tego powodu domagać się obniżenia alimentów na rzecz byłej małżonki, będąc wyłącznie winnym orzeczenia rozwodu.

Pozwana podkreśliła także, że dochody powoda nie uległy znaczącej obniżce w stosunku do momentu właściwego dla ustalenia obowiązku alimentacyjnego. Z informacji posiadanych przez nią wynika bowiem, że obydwie spółki, których powód jest współnikiem, osiągają znaczne zyski. Powód czerpie zyski nie tylko z dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej, ale również i z dochodów kapitałowych z tytułu dywidend. Pozwana wskazała, że decyzja o zakupie mieszkania w E. i zaciągnięciu na ten cel kredytu, powinna być oceniana jako jego kaprys, tak jak zaciągnięcie kredytu z trzyletnim okresem spłaty oraz miesięczną ratą w wysokości około 9000 zł. Podniosła także, że w trakcie trwania małżeństwa strony zamieszkiwały w nieruchomości w Ł. przez okres 12 lat, w 2012 roku dom przeszedł duży remont i nie można przyjąć twierdzeń powoda, że jest to ruina, w której nie sposób zamieszkać.

Dodatkowo pozwana wskazała na coraz wyższe koszty jej leczenia, na możliwość podjęcia innowacyjnego leczenia zagranicznego. Pozwana podała, że pomiędzy byłymi małżonkami toczy się spór o podział majątku wspólnego, a dokonując obecnie oceny zasadności roszczenia powoda, nie można pomijać, że w trakcie trwania małżeństwa pozwana mogła korzystać i czerpać pożytki z m.in. licznych składników majątku wspólnego stron.

Wyrokiem z dnia 30 czerwca 2017 r. w sprawie III RC 209/15 Sąd Rejonowy w Piszcu powództwo Z. K. oddalił i zasądził od niego na rzecz pozwanej zwrot kosztów procesu w wysokości 2400 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że wyrokiem z dnia 25 czerwca 2014 roku Sąd Okręgowy w Olsztynie Wydział VI Cywilny Rodzinny orzekł o rozwiązaniu małżeństwa powoda Z. K. z pozwaną L. K. z winy powoda i obciążył go alimentami na rzecz pozwanej w wysokości po 8000 zł miesięcznie. Na skutek apelacji powoda Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 29 stycznia 2015 r. zmienił powyższy wyrok i obniżył alimenty do kwoty po 6000 zł miesięcznie.

W czasie orzekania rozwodu Z. K. utrzymywał się z dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej oraz otrzymywał dopłaty rolne do ziemi. W 2013 roku uzyskał dochód po odliczeniach w wysokości 216.132,84 zł. Ponościł wydatki związane jedynie z własnym utrzymaniem, a dysponował znaczną większością majątku dorobkowego stron, z którego czerpał zyski.

L. K. w tamtym okresie utrzymywała się z renty w wysokości 270 zł i kwoty 700 zł uzyskiwanej z tytułu najmu lokalu usługowego. W trakcie trwania sprawy o rozwód umowa najmu została wypowiedziana. L. K. znajdowała się w złym stanie zdrowia - była leczona onkologicznie i z tego tytułu ponosiła znaczne wydatki.

Od listopada 2015 roku przed Sądem Rejonowym w Piszcu, pod sygnaturą akt I Ns 560/15, toczy się postępowanie z wniosku Z. K. z udziałem L. K. o podział majątku wspólnego. Z. K. wniósł o ustalenie nierównych udziałów, to jest ustalenie, że jego udział w majątku wspólnym wynosi $\frac{3}{4}$ części, a udział jego byłej żony $\frac{1}{4}$ części.

Sąd Rejonowy ustalił także, że od dnia 29 stycznia 2015 roku, do złożenia przez Z. K. pozwu o obniżenie alimentów, tj. 25 czerwca 2015 roku, upłynął okres pięciu miesięcy. Obecnie Z. K. jest związany z M. N.. Z tego związku w dniu (...) urodził mu się syn, H. K.. M. N. jest zatrudniona w Zakładzie Usług (...) w R., a obecnie przebywa na urlopie wychowawczym. Przed urlopem jej wynagrodzenie miesięczne wynosiło około 1500 zł. M. N. ma dwoje dzieci własnych w wieku 16 i 10 lat. Na dzieci te otrzymuje alimenty w łącznej wysokości 1000 zł. Z. K. przekazuje swojej partnerce około 4000 zł miesięcznie na utrzymanie rodziny.

Z. K. razem ze swoją partnerką, synem i dziećmi partnerki zamieszkują w E. w mieszkaniu, które, wraz z miejscem garażowym, w dniu 25 marca 2015 roku nabył za kwotę 478.680 zł. Za mieszkanie Z. K. uiszczył kwotę 198.680 zł; resztę ceny kupna uregulował z kredytu udzielonego mu przez Warmińsko-Mazurski Bank Spółdzielczy z siedzibą w P. w kwocie 300.000 zł. Zgodnie z zawartą umową z Bankiem, obciążenia z tytułu spłaty zaciągniętego kredytu od miesiąca maja 2015 roku rozłożone zostały na miesięczne raty w okresie 3-letnim do 28 lutego 2018 roku i kształtują się w wysokości około 9.877 zł.

W dniu 25 marca 2015 roku Z. K. zakupił również nieruchomość położoną w P. zabudowaną niewykończonym domem za kwotę 180.000 zł. Częściowo pieniądze na zakup nieruchomości w P. uzyskał ze sprzedaży nieruchomości gruntowej położonej w P. przy ulicy (...), stanowiącej majątek wspólny byłych małżonków Z. K. i L. K.. Nieruchomość ta została sprzedana w dniu 24 lipca 2014 roku za kwotę 220.000 zł, połowę tej kwoty otrzymała L. K..

W dniu 25 maja 2015 roku Z. K. zawarł z Firmą (...) umowę na wykonanie robót wykończeniowych domu mieszkalnego w P.. Strony umowy ustaliły, że obowiązującą ich formą wynagrodzenia za przedmiot umowy jest ryczałt w kwocie netto 102.000 zł plus 8% podatku VAT. Wynagrodzenie płatne będzie na podstawie protokołu odbioru końcowego i na podstawie faktury końcowej, wystawionej po odbiorze końcowym przedmiotu umowy, w terminie 14 dni od daty otrzymania faktury przez zamawiającego. Obecnie pozostało do wykonania około 5% prac wykończeniowych. Należność za wykonanie robót nie została uiszczona w żadnej kwocie.

Sąd Rejonowy ustalił także, że dom byłych małżonków w Ł. pozostaje w dyspozycji Z. K.. L. K. zamieszkuje w domu położonym w P. przy ulicy (...).

Z. K. nadal prowadzi działalność gospodarczą w formie (...) w P.. Drugim wspólnikiem jest J. D.. Udziały wspólników wynoszą po 50%. Spółka prowadzi stację paliw.

Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w 2013 roku Z. K. uzyskał przychód w wysokości 13.337.900,22 zł; koszty uzyskania przychodu wyniosły 13.112.965 zł, zaś dochód – 224.935,22 zł. W 2014 roku jego przychód wyniósł 11.171.179,95 zł, koszty uzyskania przychodu - 11.070.756,87 zł, zaś dochód – 100.423,08 zł. W 2015 roku przychód wyniósł 8.887.250,04 zł, koszty uzyskania przychodu – 8.730.147,22 zł, dochód – 157.102,82 zł. W 2016 roku przychód Z. K. z działalności gospodarczej wyniósł 8.711.630,13zł, koszty uzyskania przychodu – 8.080.125,45 zł, zaś dochód – 631.504,68 zł.

W dniu 29 czerwca 2016 roku Z. K. i J. D., działając w imieniu i na rzecz spółki(...) w P., dokonali sprzedaży prawa użytkowania wieczystego gruntu, oznaczonego jako działka (...) o powierzchni 0,0554 ha, położonego w P. przy ulicy (...), oraz prawa własności posadowionego tam budynku administracyjnego, stanowiącego odrębną nieruchomość, za cenę 905.000 zł.

W dniu 27 lutego 2017 roku wspólnicy spółki (...)w P. Z. K. i J. D. podjęli uchwałę i postanowili jednomyślnie wypracowany przez spółkę zysk za 2016 roku w łącznej kwocie 1.264.440 zł rozdysponować w następujący sposób: kwotę 905.000 zł, pochodzącą ze sprzedaży nieruchomości położonej w P. przy ulicy (...), przeznaczyć na zwiększenie kapitału rezerwowego spółki pozostałą, zaś kwotę w wysokości 359.440 zł wypłacić wspólnikom. Kwota 905.000

zł ma zostać przeznaczona na rozbudowę stacji paliw. Decyzję o rozbudowie stacji wspólnicy podjęli po uzyskaniu oceny stanu technicznego konstrukcji budynku. Rozbudowa stacji paliw ma wiązać się także ze stworzeniem nowego stanowiska dla dystrybutora wielopaliwowego. W dniu 12 grudnia 2016 roku (...) spółki (...) zawarły umowę na sporządzenie projektu rozbudowy budynku stacji paliw, wiaty dwusłupowej, adaptacji projektu gotowego bezdotykowej myjni samochodowej.

W dniach od 2 do 3 marca 2017 roku zostały przeprowadzone czynności kontrolno-rozpoznawcze w stacji paliw (...) przez Państwową Straż Pożarną. Na skutek tych czynności stwierdzono nieprawidłowości związane z szerokością drzwi ewakuacyjnych, schodów i spocznika na klatce schodowej. Ponadto stwierdzono brak wydzielenia przeciwpożarowego budynku stacji z obiektem przyległym (magazyn).

Z. K. oprócz dochodów z działalności gospodarczej dodatkowo otrzymuje dywidendy z udziałów w spółce (...) w P., gdzie w 2015 roku wypłacono mu kwotę w wysokości 379.029 zł za rok obrotowy 2014. Z kolei dywidenda za 2015 rok, wypłacona w 2016 roku, wyniosła 141.849 zł. Przedsiębiorstwo (...) w P. za rok obrotowy od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. z działalności osiągnęło stratę w wysokości 956.656,93 zł. W związku z powyższym w roku 2017 nie nastąpiła wypłata dywidendy.

Z. K. w ramach częściowego rozliczenia majątku wspólnego przelewem z dnia 13 marca 2017 roku dokonał wpłaty na rzecz L. K. kwoty 211.000 zł z tytułu rozliczenia pobranej dywidendy za rok 2014 i 2015 z zysku Przedsiębiorstwa (...) w P..

Z. K. otrzymuje również dopłaty unijne. Jak wynika z informacji z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (...) na wniosek z 2014 roku wypłacono mu płatności obszarowe w wysokości: 45.797,84 zł w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, 12.301,97 zł z tytułu wspierania gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, 49 641,80 zł z tytułu realizacji Programu Rolnośrodowiskowego. Z. K. rozlicza się z dopłat ze współwłaścicielami gruntów S. Z. i M. F..

Z. K. otrzymuje także kwoty zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, pobranego na użytki rolne. W 2014 r. kwota ta wyniosła 5.359,23 zł i przelana została na konto Z. K. w dniu 29 kwietnia 2014 r. Ponadto Z. K. jeździł samochodem marki (...), stanowiącym własność spółki (...). Łoży również miesięcznie pieniądze na swoje hobby, hodowlę koni w liczbie 10 sztuk, które zostały zgłoszone do majątku wspólnego.

Sąd Rejonowy ustalił nadto, że L. K. nadal choruje na chorobę nowotworową - zawiązany rak jajnika. Pomimo usunięcia masy nowotworu wraz z narządami rodnymi oraz odbycia całej serii chemioterapii, w styczniu 2017 roku stwierdzono u niej przerzuty komórek rakowych na wątrobę oraz inne narządy wewnętrzne. W dniu 1 marca 2017 roku pozwana przeszła zabieg operacyjny. Po operacji przyjmuje chemię w cyklu dwutygodniowym przez pięć dni. Do W. zawozi ją i odbiera opiekunka albo ktoś z rodziny. L. K. przyjmuje stałe leki, suplementy diety i stosuje ścisłą dietę. Na leki wydaje około 250-300 zł miesięcznie. Wypija codziennie litr preparatu o nazwie Nutridrink i jest to dziennie koszt w wysokości 36 zł. Pozwana zażywa witaminę B17, którą sprowadza ze Stanów Zjednoczonych. Na wyżywienie wydaje minimalnie około 1000 zł miesięcznie. Dojazdy do W. jej i osób, które ją wożą oraz pobyt w W. do wydatek rzędu 2300 zł miesięcznie. Pozwana wynajmuje opiekunkę, której płaci 1000 zł miesięcznie oraz ponosi koszty utrzymania domu położonego przy ulicy (...).

L. K. ma ustalony znaczny stopień niepełnosprawności. Jest niezdolna do pracy, wymaga stałej opieki i pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. W ostatnim okresie z uwagi na swoją sytuację życiową L. K. mieszka u brata.

Pozwana pobiera rentę rolniczą wypłacaną w systemie kwartalnym. Wysokość świadczenia wynosi brutto 839,22 zł, netto 827,22 zł. Otrzymuje także dochód z tytułu wynajmu lokalu usługowego w P. przy ul. (...), obecnie w wysokości 700 zł miesięcznie. Ponadto, otrzymuje alimenty od byłego męża w wysokości 6000 zł, które są opodatkowane.

Sąd Rejonowy uzasadniając swoje rozstrzygnięcie podkreślił, że powództwo Z. K. o obniżenie alimentów do kwoty po 2000 zł miesięcznie nie może być uwzględnione, gdyż sytuacja materialna powoda od ostatniego rozstrzygnięcia w przedmiocie alimentów nie uległa pogorszeniu.

Sąd podniósł, że powód dysponował takimi środkami finansowymi, że jednego dnia tj. 25 marca 2015 roku, zakupił lokal mieszkalny w E. i nieruchomość zabudowaną niewykończonym domem mieszkalnym w P.. Ponadto zaciągnął kredyt z trzyletnim okresem spłaty, gdzie większość rat przekracza kwotę 9000 zł miesięcznie. Sąd podkreślił, że możliwości majątkowe i zarobkowe powoda winny być oceniane przy założeniu racjonalnego gospodarowania środkami i przy uwzględnieniu ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego wobec byłej żony, a obecnie także małoletniego syna. W ocenie Sądu nie było żadnych przeszkód, aby powód zawarł umowę kredytu z dłuższym okresem spłaty, co pozwoliłoby na zmniejszenie wysokości miesięcznej raty, a tym samym swobodne wywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego. Sąd wskazał także, że powód, podejmując konkretne decyzje finansowe, powinien liczyć się z faktem, że jest obciążony alimentami na rzecz pozwanej, która jest osobą ciężko chorą i uzyskiwane środki finansowe od powoda przeznacza na ratowanie swojego zdrowia, a nawet życia.

Ponadto Sąd ocenił, że powód utrzymuje się z dużych dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej oraz dywidend, dysponuje znaczną większością majątku dorobkowego stron, a brak wypłaty dywidendy z udziałów w Przedsiębiorstwie (...) w P. za 2016 rok nie powoduje istotnego obniżenia jego możliwości majątkowych, gdyż dywidendy takie były wypłacane za lata 2014 i 2015. Sąd podkreślił, że rozbudowa stacji paliw jest niewątpliwie dość znacznym wydatkiem, ale w zamierzeniach ma przynieść wzrost dochodów spółki (...), a tym samym powoda.

Zdaniem Sądu pozwana nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie i wymaga stałej opieki, gdyż jest osobą ciężko chorą – jej stan zdrowia jest poważny i nie rokuje dobrze na przyszłość, choroba postępuje i zwiększają się wydatki finansowe związane z jej leczeniem i opieką. Sąd Rejonowy uznał, że trudno czynić pozwanej z tego powodu jakiegokolwiek zarzut lub określić te wydatki nieuzasadnionymi czy zbędnymi; w dbałości o uporanie się z chorobą nowotworową pozwana sięga po wszelkie możliwe środki, w tym innowacyjne metody leczenia czy też ekologiczną żywność.

Odnosząc się do stanowiska powoda co do faktu urodzenia mu się syna Sąd wskazał, że obowiązek alimentacyjny względem byłego małżonka nie jest konkurencyjny względem obowiązkułożenia na rzecz małoletniego syna, w tym sensie, że żaden z przepisów nie decyduje o pierwszeństwie któregośkolwiek z nich. Zatem powinność jednoczesnej realizacji obowiązkułożenia względem nowej rodziny należy uwzględnić jedynie w ramach oceny „odpowiedniego zakresu”, w jakim były małżonek zobowiązany powinien być do wspierania małżonka niewinnego rozkładu pożycia. Sąd podniósł także, że zmieniając wysokość alimentów, Sąd Apelacyjny w Białymstoku miał wiedzę, że w niedługim czasie urodzi się powodowi dziecko i brał to pod rozwagę. Ponadto Sąd przypomniał, że obowiązek utrzymania małoletniego syna powoda spoczywa także na matce małoletniego M. N..

Sąd Rejonowy jako podstawę rozstrzygnięcia wskazał art. 138 kro.

Od powyższego wyroku apelację wniósł powód, zaskarżając go w całości, i zarzucając temu rozstrzygnięciu naruszenie prawa materialnego, tj. art. 138 kr i op. w związku z art.60 par 2 kri op oraz naruszenie prawa procesowego tj. art.233 kpc oraz art. 328 par 2 kpc przez dokonanie nieprawidłowej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, pozbawionej cech wszechstronności i bezstronności, a nadto w sposób sprzeczny z doświadczeniem życiowym, bez należytego uzasadnienia stanowiska w pisemnych motywach wyroku.

Wskazując na naruszenie prawa materialnego powód podniósł, że Sąd zaniechał dokonania oceny materiału dowodowego w kierunku każdorazowego rzeczywistego porównania i ustalenia zmiany stosunków majątkowych między byłymi małżonkami w okresie od uprzedniego wyrokowania alimentacyjnego do chwili wydania zaskarżonego wyroku w kontekście istnienia stanu pogorszenia sytuacji majątkowej uprawnionej, w czasie którego nastąpiły nie tylko zmiany na niekorzyść możliwości płatniczych powoda, ale także polepszenia sytuacji materialnej pozwanej poprzez uzyskanie kwoty 211.000,- z tytułu częściowego rozliczenia majątku wspólnego oraz realnej możliwości uzyskania dalszych środków finansowych w wyniku sprzedaży innych działek wspólnych, czego pozwana unika

taktycznie mimo werbalnych deklaracji, oraz oceny tych okoliczności w kontekście żądania powodowa o obniżenie alimentów, a nie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego

Powód zarzucił Sądowi Rejonowemu:

-brak właściwej analizy przedłożonej przez niego dokumentacji finansowej w postaci rocznych zobowiązań podatkowych z tytułu uzyskiwanych dochodów w firmie (...), podejmowanych uchwał wspólników, a także informacji o pobieranych przez powoda w formie zaliczek dochodów,

-pobieżną i w konsekwencji niesłuszną ocenę okoliczności dotyczącej podjętych przez wspólników firmy (...) decyzji i działań w zakresie przeprowadzenia prac modernizacyjnych dla zlikwidowania zagrożeń przeciwpożarowych, jak też stworzenia odpowiedniego dojazdu do dystrybutorów,

-nieprawidłową sprzeczną z logicznym rozumowaniem oceną faktu nieuzyskania za rok 2016 dywidendy z udziałów w Przedsiębiorstwie (...) w P., w sytuacji, gdy w ubiegłych latach były one znaczne, w wysokim stopniu rzutujące na stan finansów, na bieżąco wydatkowane, a następnie rozliczone przez powoda z pozwaną z pożyczki zaciągniętej od świadka M. W., wobec braku własnych środków

-niesłuszne, sprzeczne z przedstawionymi przez powoda dowodami w postaci zeznań świadka M. W., aktu notarialnego dotyczącego nabycia nieruchomości, umowy na wykonanie robót wykończeniowych przyjęcie, że nabycie przez powoda w niedługim czasie po rozwodzie nieruchomości w P. nastąpiło z bardzo wysokich dochodów, jakimi dysponował i nadal dysponuje powód;

- niewłaściwą ocenę okoliczności związanych z urodzeniem się dziecka powoda koniecznością założenia i stworzenia dla nowej rodziny odpowiednich warunków życiowych, obciążających budżet powoda

- bezkrytyczną ocenę twierdzeń pozwanej L. K. na okoliczność kosztów utrzymania i leczenia, bez poparcia ich dowodami w zakresie faktycznego ich ponoszenia, w szczególności w zakresie kosztów wyjazdów do W., poza przedstawionymi z okresu wcześniejszego, zakupu płynów, witaminy B 17, jak też w zakresie kosztów utrzymania domu i opłaty pielęgniarki w sytuacji, gdy zamieszkuje w domu brata i pozostaje pod jego opieką, a jest osobą poruszającą się i funkcjonującą samodzielnie, nawet samochodem, z pominięciem dowodów z zeznań świadka leczącego się na chorobę nowotworową, której pełny koszt utrzymania z leczeniem jako wysoki określiła na kwotę 3.000 miesięcznie;

- niesłuszne zmarginalizowanie faktu otrzymania przez pozwaną od powoda w dniu 13.03 2017 roku kwoty 211.000 złotych, co w rzeczywistości w znacznym stopniu zwiększyło własne zasoby finansowe pozwanej;

-pominięcie w swojej ocenie okoliczności związanych z zachowaniami pozwanej w kierunku pogorszenia swojej sytuacji finansowej poprzez poddanie się dopiero po wszczęciu postępowania w sprawie alimentów obowiązkowi podatkowemu, zrywania umów o wynajem lokalu użytkowego pozostającego w jej użytkowaniu i zaniżaniu wartości umów, a także obstrukcyjne działania uniemożliwiające ugody podział majątku wspólnego.

Powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie jego powództwa i rozstrzygnięcie o kosztach procesu według norm przepisanych

W uzasadnieniu apelacji powód wskazał, że Sąd Rejonowy powołał się wprawdzie słusznie na podstawę prawną rozstrzygnięcia, jaką jest dyspozycja art. 138 k r i op., a z której wynika konieczność porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w chwili wyrokowania w sferze majątkowej stron, ale nie uczynił tego w sposób należyty, ograniczając się w swoich konkluzjach dowodowych jedynie do stwierdzenia natury bardzo ogólnej, że zarówno po wyrokowaniu, jak też aktualnie powód Z. K. dysponuje i utrzymuje się z dość dużych dochodów z działalności gospodarczej i dywidend, zaś pozwana z uwagi na chorobę nowotworową ma zwiększone potrzeby finansowe i nie może utrzymać się samodzielnie. Podkreślił, że na etapie postępowania rozwodowego, w wyniku którego został ustalony obowiązek alimentacyjny powoda, uzyskiwał on stałe

dochody z działalności gospodarczej jako wspólnik w firmie (...), które w roku 2014 wynosiły powyżej 10.000, -złotych oraz dywidendy z Przedsiębiorstwa (...) w P. za rok 2014 w wysokości 379.029 złotych, które wówczas pozostawały w jego dysponowaniu; nie miał na utrzymaniu małoletniego syna i nowej rodziny, jak też kłopotów w firmie związanej z wydatkami. Przyznał, że jego roszczenie zostało wniesione do Sądu w niedługim czasie od uprzedniego wyrokowania, ale wskazywało na zaistnienie zmian w stosunkach majątkowych: po stronie powoda poprzez fakt urodzenia syna i wydatków związanych z jego utrzymaniem, w tym stworzeniem nowej rodzinie także warunków lokalowych do prawidłowego funkcjonowania poprzez konieczność zakupu mieszkania w E., a po stronie pozwanej, że po zakończeniu postępowania rozwodowego wznowiła uzyskiwanie dochodu z wynajmu lokalu użytkowego, które wcześniej zawiesiła taktycznie ze względów alimentacyjnych, a nadto, że jej koszty utrzymania szczególnie koszty leczenia, mimo wykazywanego pogorszenia stanu zdrowia, uległy zmniejszeniu. Podniósł, że dokonał częściowego rozliczenia pobranych dywidend za rok 2014 i 2015, przekazując pozwanej w miesiącu marcu 2017 roku kwotę 211.000- zł, zaciągając w tym celu od świadka M. W. pożyczkę, a nadto że Przedsiębiorstwo (...) w P. za rok 2015 wygenerowało znaczną stratę i tym samym nie dało udziałowcom dywidendy, co w wysokim stopniu zmniejszyło dochody powoda. Wskazał także na konieczność podjęcia prac modernizacyjnych na stacji paliw w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami związanymi z zachowaniem wymogów bezpieczeństwa przeciwpożarowego, z czym wiążą się znaczne wydatki, ograniczające w znacznym stopniu dochody własne właścicieli spółki już w roku 2016 r. do kwot po 5.000 zł miesięcznie.

Powód zarzucił, że Sąd nie dokonał wnikliwej oceny aktualnej sytuacji życiowej i majątkowej pozwanej w oparciu o przedstawione dowody, tylko ograniczył się jedynie w sposób bezkrytyczny do twierdzeń pozwanej, nie weryfikując w najmniejszym stopniu wskazanych przez pozwaną, nie popartych żadnymi dowodami co do rzeczywistej ich wysokości, wydatków ponoszonych rzekomo przez nią; posłużył się ogólną formułą, że jest osobą chorą, nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie i wymaga stałej opieki. Podniósł także, że pozwana ma możliwość uzyskania dalszych znacznych środków finansowych z podziału majątku wspólnego, które pozostaje w toku, bowiem mimo wielokrotnych prób ze strony powoda, który zainicjował postępowanie w sprawie, aby dokonać ugodowego podziału i w jego wyniku umożliwić pozwanej uzyskanie własnych środków finansowych zrównujących sytuację finansowe obu stron, pozwana nie przystępuje do prób ugodowych.

Powód nie zgodził się także z wyrażonym w uzasadnieniu stanowiskiem Sądu, że przy podejmowaniu decyzji finansowych powód powinien liczyć się z obowiązkiem alimentacyjnym na rzecz byłej żony, gdyż nie wszystkie one są zależne od niego, tak jak konieczna modernizacja firmy, choroby czy nawet fakt urodzenia dziecka, które urodziło się po rozwodzie i fakt ten nie był brany pod uwagę przez Sąd Apelacyjny, który przy ostatecznej ocenie obowiązku alimentacyjnego miał na uwadze uzyskane przez pozwaną środki ze sprzedaży nieruchomości przy ulicy (...) w P..

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie w całości i zasądzenie kosztów postępowania za instancję odwoławczą. W uzasadnieniu podkreśliła, że zarzut naruszenia przez Sąd przepisu art. 138 kro w zw. z art. 60 § 2 kro sprowadza się tylko do kwestionowania prawidłowo ustalonych przez Sąd okoliczności faktycznych, a to strona powodowa błędnie interpretuje powołane przepisy. Pozwana powołując się na orzecznictwo Sadu Najwyższego wskazała, że oceniając możliwości majątkowe zobowiązanego należy brać pod uwagę wszelkie aktywa majątku, a także dochody, jakie powinny przynosić przy prawidłowym zarządzaniu. Odnosząc się zaś do zarzutów pozwanego naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa procesowego pozwana podniosła, że Sąd starannie zebrał materiał dowodowy, szczegółowo go rozważył, dokonał prawidłowej analizy przedłożonej przez powoda dokumentacji, a dokumenty te nie świadczą o zmniejszeniu się możliwości zarobkowych i majątkowych powoda. Pozwana zaznaczyła, że prowadzenie działalności gospodarczej wiąże się z chwiejnością osiąganych wyników finansowych, a jednorazowa tendencja spadkowa, uzależniona w znacznej mierze od autonomicznych decyzji wspólników nie powinna rzutować na ocenę zdolności zarobkowych i majątkowych zobowiązanego.

Podobnie odniosła się do argumentu niezyskania dywidendy w Przedsiębiorstwie (...), podkreślając, że nie jest znana przyczyna straty, co nie wpływa na ocenę zdolności zarobkowych i majątkowych powoda. Pozwana wskazała także, że słusznie Sąd Rejonowy ocenił możliwy wzrost dochodów powoda wskutek modernizacji stacji paliw, jak również że słusznie ocenił dobrą sytuację majątkową powoda w kontekście zakupu nowego mieszkania oraz nieruchomości

w P.. Podkreśliła, że w okresie postępowania rozwodowego Sąd Apelacyjny w Białymstoku brał pod uwagę fakt, że powodowi ma się urodzić dziecko, ponadto że powód nie ma obowiązku utrzymywania ani konkubiny ani jej dzieci. Wskazała także, że powód utrzymuje 10 sztuk koni, a nie czerpie z tego możliwych zysków. Odnosząc się do zarzutów powoda w zakresie zbyt wysokich i nie wykazanych kosztów jej utrzymania i leczenia podkreśliła, że Sąd prawidłowo ocenił materiał dowodowy w postaci paragonów, faktur, zaświadczeń lekarskich i zeznań świadków, słusznie ocenił, że pozwana potrzebuje stałej pomocy osoby trzeciej, a otrzymanie przez nią kwoty 211.000 zł nie rzutuje na zmianę stosunków majątkowych pozwanej.

W końcu pozwana odwołała się także do zasad współżycia społecznego, podnosząc, że powód został uznany za winnego rozwodu, który w trakcie małżeństwa związał się z inną kobietą i porzucił chorą żonę. W jej ocenie roszczeniu powoda sprzeciwiają się zasada wspierania osób chorych na choroby nowotworowe oraz pomocy w podjęciu i kontynuowaniu leczenia w szczególności ze strony byłego małżonka.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji prawidłowo ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie i na podstawie poczynionych ustaleń wyciągnął wnioski, które to Sąd Okręgowy podziela w pełni. W ocenie tut. Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy nie wskazuje na konieczność uwzględnienia apelacji i zmiany zaskarżonego wyroku.

Odnosząc się do zarzutów apelacji powoda wskazać należy, że Sąd Rejonowy poczynił szczegółowe ustalenia odnośnie sytuacji materialnej stron, właściwie porównał ich sytuację z okresu orzekania w przedmiocie alimentów w sprawie o rozwód z sytuacją obecną. Sąd zanalizował na podstawie zeznań podatkowych (PIT) przychody i dochody powoda od 2013 r. do 2016 r., z których jasno wynika, że przychody te i dochody kształtują się na wysokim poziomie. W 2014 r. dochody powoda były niższe niż w 2013 r., ale już w 2015 i 2016 r. rosły.

Wartość deklarowanych przychodów w omawianym okresie wskazuje na znaczne rozmiary działalności gospodarczej powoda, nawet jeżeli w 2017 r. nie nastąpiła wypłata dywidendy z udziałów w spółce Przedsiębiorstwo (...) za 2016 r. W poprzednich latach spółka ta odnotowywała znaczne zyski; brak wypłaty dywidendy za jeden rok nie świadczy w żaden sposób o zmniejszeniu możliwości zarobkowych powoda.

Argumenty powoda odnośnie konieczności inwestowania w stację paliw, a w związku z tym – w jego ocenie – przemawiające za uwzględnieniem powództwa także nie mogą doprowadzić do odmiennej aniżeli przyjął to Sąd Rejonowy oceny sytuacji materialnej powoda i jego możliwości zarobkowych i majątkowych. Z dokonanych przez Sąd Rejonowy w Olsztynie ustaleń wynika, że (...) spółki (...) przeznaczyci kwotę 905.000 zł na rozbudowę stacji (uchwała k.561), a w związku z tymi planami i przeprowadzonymi ocenami stanu technicznego, konieczne okazało się przeprowadzenie szeregu prac budowlanych. Z założenia współników o rozbudowie stacji i opinii (k. 562-563) wynika, że prace te mają na celu m.in. zapewnienie większej przepustowości stacji, jak również wybudowanie bezdotykowej myjni samochodów, co bez wątpliwości może przyczynić się do obsługi większej liczby pojazdów, a w konsekwencji także zwiększenia zysków współników.

Sąd Rejonowy nie dopuścił się także błędu w ocenie sytuacji powoda w kontekście wydatków związanych z zakupem mieszkania, spłatą kredytu i nieruchomości w P.. Powód, podejmując decyzję o zakupie mieszkania w E., zgodził się na kredyt z bardzo wysoką ratą miesięczną, ale krótkim okresem spłaty całego kredytu, tym samym musiał zakładać, że na każdą ratę (przekraczającą 9000 zł) będzie miał zapewnione środki. Jednocześnie – w tym samym dniu – powód zakupił nieruchomość w P. z wybudowanym na niej, ale niewykończonym domem. Inwestycje te nie mogą być ocenione inaczej niż przyjął to Sąd Rejonowy, jako wynik bardzo dobrej sytuacji finansowej powoda i to już po wydaniu orzeczenia w przedmiocie alimentów. Sąd Rejonowy, wbrew zawartym w apelacji zarzutom, ustalił, że nieruchomość ta zastała częściowo nabyta za środki uzyskane ze sprzedaży działki przy ul. (...), co nie zmienia oceny, że podejmując

taką decyzję powód musiał się liczyć z kolejnymi kosztami(choćby wykończenie domu), a czyniąc to musiał mieć zapewnione środki finansowe.

Podkreślić także należy, że podejmując powyższe decyzje o kupnie nieruchomości powód miał już na utrzymaniu syna, a więc musiał być także świadomy dodatkowych wydatków z tym związanych – sam zresztą podnosił, że zakup mieszkania nastąpił z powodu konieczności zapewnienia rodzinie odpowiednich warunków; fakt zaciągnięcia znacznego kredytu z wysoką ratą i nabycia również drugiej nieruchomości w tym samym czasie nie może obecnie być argumentem dla obniżenia alimentów na byłą żonę, zwłaszcza że obowiązek alimentacyjny został prawomocnie ustalony dwa miesiące przed zakupem.

Argumenty powoda o bezkrytycznym przyjęciu twierdzeń pozwanej w przedmiocie ponoszonych kosztów jej utrzymania także nie mogą doprowadzić do zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia. Pozwana, będąc osobą ciężko chorą, musi zaspokajać nie tylko swoje podstawowe potrzeby bytowe, ale także te szczególne, wynikające z konieczności leczenia i ochrony swojego stanu zdrowia. Sąd Rejonowy słusznie wskazał, że wobec postępu choroby, zwiększają się wydatki pozwanej i żaden z nich nie może zostać oceniony jako nieuzasadniony lub zbędny. Pozwana ma prawo do finansowania swoich ponadstandardowych potrzeb: stosowania leczenia niekonwencjonalnego, drogiej diety czy zapewnienia stałej opieki ze strony innych osób, zwłaszcza że w tym przypadku nie może liczyć na pomoc powoda. Nie można zgodzić się z argumentem powoda, że inna osoba, chorująca na chorobę nowotworową, swoje wydatki związane z pełnym kosztem utrzymania i leczenia określiła na kwotę 3000 zł i kwota ta może być wyznacznikiem oceny kosztów utrzymania pozwanej. Koszty wskazane przez pozwaną są wysokie, ale ma ona możliwości ich ponoszenia, także przy uwzględnieniu zasądzonych alimentów. Jej własna renta wraz z dochodami z wynajmu lokalu nie są na tyle wysokie, aby zabezpieczyć wszystkie jej obecne wydatki.

Materiały sprawy wskazują ponadto, że dochody powoda są wystarczające do pokrycia zarówno jego stałych zobowiązań, bieżących kosztów utrzymania syna, spłaty zadłużenia oraz partycypowania w formie alimentów w utrzymaniu byłej żony.

Jeszcze raz należy powtórzyć, że obowiązek wynikający z art. 60 § 2 kro ma charakter szczególny- ma wyrównać pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego. Analiza zgromadzonego materiału bezspornie wskazuje, że gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie sytuacja materialna L. K. byłaby znacznie lepsza od obecnej, nawet przy uwzględnieniu faktu otrzymania od powoda środków z tytułu dywidendy czy pobieraniu przez nią dochodu z wynajmu lokalu. Przeznaczenie na potrzeby pozwanej kwoty po 6000 zł miesięcznie nie doprowadzi do żadnego pogorszenia sytuacji materialnej i majątkowej powoda, także przy uwzględnieniu ciężących na powodzie innych obciążeń. Powód osiąga znaczne dochody z działalności gospodarczej, otrzymuje dopłaty unijne, dysponuje bardzo dużym majątkiem, który także może przynosić dochody. Sprawa o podział majątku stron pozostaje wciąż w toku; ostateczne rozstrzygnięcie w tej kwestii może w przyszłości odmiennie unormować stosunki majątkowe stron.

Reasumując powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że orzeczenie Sądu Rejonowego jest w prawidłowe i uwzględnia wszystkie okoliczności sprawy, stąd też na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację powoda (punkt I wyroku).

O kosztach procesu za instancje odwoławczą Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc, mając na uwadze wynik postępowania.